

Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 01.09.1997, sp. zn. 11 To 376/97, ECLI:CZ:KSHK:1997:11.TO.376.1997.1

Číslo: 47/1999

Právní věta: Jestliže svědkyně, která již byla vyslechnuta v přípravném řízení a vypovídala, při hlavním líčení po zákonném poučení prohlásí, že ve věci nebude vypovídat, neboť by hrozilo nebezpečí trestního stíhání její matce, přičemž jde o věc, ve které takové nebezpečí nevyplývá z jiných důkazů nebo skutečností, na výzvu soudu odmítne uvést vysvětlení umožňující soudu posoudit důvodnost její obavy, které by neohrozilo účel ustanovení § 100 odst. 2 tr. ř., jde o nevyhovění výzvě soudu, jež umožňuje postih pořádkovou pokutou podle § 66 odst. 1 tr. ř. Protokol o výpovědi svědkyně z přípravného řízení lze na základě takového odmítnutí vysvětlení v hlavním líčení přečíst podle § 211 odst. 2 písm. b) tr. ř.

Soud: Krajský soud v Hradci Králové

Datum rozhodnutí: 01.09.1997

Spisová značka: 11 To 376/97

Číslo rozhodnutí: 47

Číslo sešitu: 8

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Pokuta pořádková

Předpisy: 141/1961 Sb. § 66 odst. 1
§ 100 odst. 2

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 47

Jestliže svědkyně, která již byla vyslechnuta v přípravném řízení a vypovídala, při hlavním líčení po zákonném poučení prohlásí, že ve věci nebude vypovídat, neboť by hrozilo nebezpečí trestního stíhání její matce, přičemž jde o věc, ve které takové nebezpečí nevyplývá z jiných důkazů nebo skutečností, na výzvu soudu odmítne uvést vysvětlení umožňující soudu posoudit důvodnost její obavy, které by neohrozilo účel ustanovení § 100 odst. 2 tr. ř., jde o nevyhovění výzvě soudu, jež umožňuje postih pořádkovou pokutou podle § 66 odst. 1 tr. ř.

Protokol o výpovědi svědkyně z přípravného řízení lze na základě takového odmítnutí vysvětlení v hlavním líčení přečíst podle § 211 odst. 2 písm. b) tr. ř.

(Usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 1. 9. 1997 sp. zn. [11 To 376/97](#))

Krajský soud v Hradci Králové zamítl stížnost svědkyně M. P. proti usnesení Okresního soudu v Hradci Králové ze dne 22. 7. 1997 sp. zn. 4 T 206/96.

Z odůvodnění:

Napadeným usnesením ze dne 22. 7. 1997 sp. zn. 4 T 206/96 rozhodl Okresní soud v Hradci Králové tak, že podle § 66 odst. 1 tr. ř. uložil svědkyni M. P., která byla vyslýchána v trestní věci obžalovaných R. K. a M. H., pořádkovou pokutu ve výši 100 Kč pro bezdůvodné odmítnutí svědecké výpovědi.

Proti tomuto usnesení podala svědkyně ihned po jeho vyhlášení stížnost, kterou odůvodnila tím, že v daném případě měla právo nevypovídat.

Krajský soud z podnětu podané stížnosti podle § 147 odst. 1 tr. ř. přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení, které jeho vydání předcházelo, a dospěl k závěru, že stížnost svědkyně není důvodná.

Dne 22. 7. 1997 probíhalo u Okresního soudu v Hradci Králové hlavní líčení v trestní věci obžalovaného R. K. a M. H. Jako svědkyně byla k hlavnímu líčení předvolána M. P., která měla zároveň postavení poškozené, neboť podle obžaloby měla být pohlavně zneužívána obžalovaným R. K.

Svědkyně byla poučena o svých právech a povinnostech, a potom uvedla, že v trestní věci obžalovaných nebude vypovídat, a to přesto, že v přípravném řízení vypovídala. Jako důvod, proč odmítla vypovídat, uvedla svědkyně, že by hrozilo nebezpečí trestního stíhání její matce. Na výzvu soudu, aby toto své tvrzení blíže upřesnila, alespoň v obecných rysech, nereagovala.

Okresní soud potom dospěl k závěru, že v případě svědkyně nejsou dány takové důvody, pro které by byla oprávněna odmítnout vypovídat ve smyslu ustanovení § 100 odst. 2 tr. ř. Soud ve výsledku pokračoval, přičemž svědkyně odmítala vypovídat. Soud proto rozhodl uložit svědkyni pořádkovou pokutu.

Tento postup okresního soudu lze považovat za správný.

Podle § 100 odst. 2 tr. ř. je svědek oprávněn odepřít vypovídat, jestliže by výpovědí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě, svému příbuznému v pokolení přímém, svému sourozenci, osvojiteli, osvojenci, manželu nebo druhu anebo jiným osobám v poměru rodinném nebo obdobném, jejichž újmu by právem pocítoval jako újmu vlastní.

Narozdíl od případu uvedeného v § 100 odst. 1 tr. ř., kdy má svědek právo odepřít vypovídat, je-li příbuzným obviněného nebo jeho druhem, má v případě uvedeném v ustanovení § 100 odst. 2 tr. ř. svědek zásadně povinnost vypovídat a právo odepřít vypovídat může uplatnit jen v tom směru a potud, pokud je tu důvod záležející ve způsobení nebezpečí trestního stíhání sobě nebo dalším vypočteným osobám. Z toho především vyplývá, že svědek k tomu, aby toto právo mohl účinně uplatnit, musí na vyzvání soudu způsobem, který by nezmařil účel institutu oprávnění odepřít výpověď, vysvětlit v jakých skutečnostech, popř. souvislostech takové nebezpečí, z jeho výpovědi vyplývající, spatřuje. Jinak soud nemůže posoudit, zda jde o případ uvedený v tomto ustanovení, či zda má svědek povinnost vypovídat.

Takové vysvětlení může soud proto vymáhat uložením pořádkové pokuty podle § 66 odst. 1 tr. ř. Podle tohoto ustanovení, kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení nebo se k soudu, státnímu zástupci, vyšetřovateli nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle trestního řádu, může být předsedou senátu a v přípravném řízení státním zástupcem, vyšetřovatelem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do výše 50 000 Kč. Odmítnutí vysvětlení důvodů odepření

výpovědi je nevyhovění výzvě podle trestního řádu ve smyslu citovaného ustanovení.

Jelikož bez potřebného vysvětlení důvodů odepření vypovídat nelze zpravidla dovodit, zda jde o případ předpokládaný v ustanovení § 100 odst. 2 tr. ř., kdy svědek má oprávnění výpověď odepřít, důsledkem takového odmítnutí vysvětlení v situaci, kdy takové oprávnění nevyplývá zjevně z jiných skutečností nebo důkazů, je také právo i povinnost soudu přečíst protokol o výpovědi svědka podle § 211 odst. 2 písm. b) tr. ř. Podle tohoto ustanovení se v hlavním líčení výpověď svědka přečte také tehdy, jestliže svědek v hlavním líčení bez oprávnění odepřel vypovídat.

Z hlediska přezkoumávaného usnesení je podstatné, že okresní soud ze shora uvedených důvodů uložil svědkyni pokutu právem, a proto byla její stížnost jako nedůvodná zamítnuta podle § 148 odst. 1 písm. c) tr. ř.